

Ο άγιος της παρρησίας και της ενότητας

/ Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ορθόδοξη πίστη

Γρωτοπεσσότερος Βασίλειος Καλλιακμάνης
Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

Γράφει ο π. Βασίλειος Ι. Καλλιακμάνης

α) Ο Άγιος Ισίδωρος Πηλουσιώτης, που τιμάται από την Εκκλησία στις 4 Φεβρουαρίου, διακρίθηκε ως σπουδαίος επιστολογράφος. Διέθετε σπάνια παρρησία και διακρινόταν για το ακέραιο ήθος και την ορθότητα της πίστης.

Σώζονται χιλιάδες επιστολές του προς κληρικούς, σοφιστές, γραμματικούς, ιατρούς αλλά και ιδιώτες. Χωρίς να υπολογίζει τη δύναμη της κρατικής εξουσίας, λειτουργώντας πέρα από εγκόσμιες σκοπιμότητες, ήλεγχε ακόμη και κοσμικούς άρχοντες καθώς και αυτόν ακόμη τον αυτοκράτορα Θεοδόσιο Β' (408-450).

β) Πολλές από τις επιστολές του Ισιδώρου απευθύνονται σε επισκόπους, πρεσβυτέρους, διακόνους και μοναχούς, στους οποίους υπενθυμίζει το ύψος της ιεροσύνης και του μοναχικού βίου καθώς και την πνευματική βαρύτητα της κλήσης τους. Σχετικά με την υψηλή αποστολή της ιεροσύνης ακολουθεί τον Γρηγόριο Θεολόγο και τον Ιωάννη τον Χρυσόστομο. Η ιεροσύνη είναι «θείο πράγμα», «θεία τελετή η οποία ανοίγει τους ουρανούς σε όσους μυήθηκαν» στη χριστιανική πίστη αλλά και «πράγμα ουράνιο».

γ) Υπενθυμίζει ακόμη ο όσιος τη βαριά ευθύνη που έχει ο επίσκοπος, όταν

χειροτονεί αναξίους κληρικούς. Είναι σαν να παραδίδει τα πρόβατα σε λύκους για να τα κατασπαράξουν και σε αλεπούδες για να τα αφανίσουν με δόλο. Σε μια επιστολή θέτει τα εξής ερωτήματα: Τι φταίει η Εκκλησία, αν ορισμένοι κατέχουν το αξίωμα του κληρικού, ενώ δεν είναι άξιοι να προσμετρούνται ούτε καν στα λαϊκά μέλη της; Και από την άλλη, γιατί να μην εγκωμιάζεται η Εκκλησία για τους αξίους διακόνους της αλλά να διασύρεται μόνο για τους αναξίους;

δ) Σε επιστολή του προς τον Άγιο Κύριλλο, ο οποίος αρχικά ήταν εναντίον του ιερού Χρυσοστόμου, του συνιστά να μη δίνει ιδιαίτερη σημασία στις φήμες και τις προκαταλήψεις, προκειμένου να κρίνει σωστά την κατάσταση. Αν ο Θεός δεν κρίνει βιαστικά, αλλά περιμένει τη μετάνοια των ανθρώπων, πολύ περισσότερο ισχύει αυτό για τις ανθρώπινες κρίσεις. Η σύσταση και η παραίνεση του Αγίου Ισιδώρου είχε άμεσο αποτέλεσμα, αφού ο Κύριλλος αποκατέστησε το όνομα του ιερού Χρυσοστόμου στα δίπτυχα και έγινε έκτοτε ένθερμος υποστηρικτής του.

ε) Συγκεκριμένα, ακολουθώντας την αριστοτελική μεσότητα ο όσιος γράφει: «Η συμπάθεια δεν βλέπει καθαρά, ενώ η αντιπάθεια δεν βλέπει καθόλου! Αν λοιπόν θέλεις να έχεις καθαρά μάτια και από τις δύο παθήσεις, να μη λαμβάνεις βιαστικές αποφάσεις, αλλά να ερευνάς τις αιτίες με δίκαιη κρίση. Διότι κι ο Θεός, που γνωρίζει τα πάντα πριν ακόμη γίνουν, θέλησε φιλάνθρωπα να κατέβει και να ακούσει τον θρήνο των Σοδόμων, διδάσκοντάς μας με αυτό ότι πρέπει να εξετάζουμε τα πάντα με ακρίβεια. Πολλοί... μιλούν σατυρικά για σένα, ότι είσαι ένας άνθρωπος που έχεις την τάση να παρασύρεσαι από τις προσωπικές σου εχθρότητες και ότι δεν έχεις στην καρδιά σου την υπόθεση του Ιησού Χριστού. Λένε ότι μιμείσαι τον θείο σου Θεόφιλο, ο οποίος διέσπειρε ολοκάθαρη μανία για τον θεοφόρο και θεοφιλή Ιωάννη» (Επιστολή 310).

στ) Σε άλλη επιστολή «περί έριδος» προς τον Κύριλλο, που ήταν οξύς στη διαμάχη του με τον αρχιεπίσκοπο Αντιοχείας, του ζητά να σταματήσει τη φιλονικία και ότι δεν μπορεί να κληροδοτεί στην Εκκλησία τη διχόνοια με πρόσχημα την ευσέβεια. Γράφει: Μη λοιπόν την άμυνά σου για την προσβολή που δέχθηκες από τους ανθρώπους που σου τη χρωστούν τη μεταθέτεις στη ζωντανή Εκκλησία, κατασκευάζοντας την «αιώνιον αυτή διχόνοιαν εν προσχήματι ευσεβείας» (Επιστολή 370).

ζ) Οι διχοστασίες και οι φιλονικίες με πρόσχημα την ευσέβεια φαίνεται ότι απασχόλησαν την Εκκλησία από τα πρώτα της ακόμη χρόνια. Οι διενέξεις αυτές οφείλονταν σε διάφορες αιτίες: προσωποληψίες, αιρετικές δοξασίες, εγωκεντρισμούς, εμπάθειες, ζήλο «ου κατ' επίγνωσιν» κ.ά. Ο Απόστολος Παύλος επιτιμώντας τους Κορινθίους για κάτι ανάλογο αναρωτιέται: «Μεμέρισται ο Χριστός»; (Α' Κορ. 1, 13). Ο κίνδυνος των διαιρέσεων στο όνομα του Χριστού

ελλοχεύει πάντοτε, και υπερβαίνεται όταν υπάρχει εκκλησιαστικό φρόνημα, ορθή πίστη και ενότητα με την Εκκλησία.

Πηγή: makthes.gr